

Louise Hoffman Borgö
Enheten för samhälle och kulturmiljö
Byggnadsantikvarie
Tfn: 010-223 92 37

Kulturdepartementet
Christina Nylén

Ku2015/02346/KL

Yttrande över remiss avseende Riksantikvarieämbetets rapport Översyn av regelverk om de kyrkliga kulturminnena

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har på regeringens uppdrag genomfört en översyn av regleringen avseende de kyrkliga kulturminnena och dess tillämpning. Länsstyrelsen i Gotland län vill härmed lämna följande synpunkter på rubricerade remiss.

Länsstyrelsens synpunkter

- Länsstyrelsen i Gotlands län ställer sig bakom slutsatsen att de skillnader som förekommer hos länsstyrelserna i regleringen av de kyrkliga kulturminnena ofta beror på bristande resurser och kompetens och att dessa områden behöver stärkas men tillägger att även regionala olikheter är en del av förklaringen.
- Länsstyrelsen är positiv till de förtydliganden som föreslås i 4 kap. kulturmiljölagen men menar att ändringar av vissa formuleringar i 3 § inte bör göras då det på Gotland skulle kunna försvåra möjligheten att reglera de kyrkliga kulturminnena.

Bedömning av rapport

Riksantikvarieämbetet har fått i uppdrag att se över om lagstiftningen för de kyrkliga kulturminnena tillämpas enhetligt över landet och med lagstiftarens intentioner. Länsstyrelsen i Gotlands län ansluter sig till Riksantikvarieämbetets generella slutsatser i rapporten om att tillämpning, tillståndsprovning och tillsyn skiljer sig åt över landet och att detta har flera orsaker. Riksantikvarieämbetet lyfter fram bristande resurser och kompetens som de främsta orsakerna till skillnaderna och Länsstyrelsen i Gotlands län ser detta som den mest troliga orsaken.

Man ska dock inte bortse ifrån att det finns stora regionala skillnader i Sverige vilket gör att förutsättningar och behov är olika i landet. Även om detta inte ska påverka resultatet av tillämpningen av lagar och förordningar så behöver varje länsstyrelse bli stöttad utefter de olika behov man har. Om man försöker hitta en gemensam och likartad lösning för alla länsstyrelser så finns det en risk för att man inte kommer till rätta med de brister som nu har beskrivits i rapporten.

Synpunkter på ändringar i 4 kap. kulturmiljölagen

I rapporten ger man även förslag till ändringar av 4 kap. kulturmiljölagen. Länsstyrelsen i Gotlands län har synpunkter på två ändrade formuleringar i 3§, sid 10.

I den nya texten vill man ändra från ”Kyrkobyggnader (...) får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen” till ”Kyrkobyggnader (...) får inte utan tillstånd ändras på ett sådant sätt att deras kulturhistoriska värde minskar”. Länsstyrelsen synpunkt är att denna ändring kan bli mer otydligt eftersom en bedömning av om det kulturhistoriska värdet minskar i samband med en ändring ska göras av den potentiellt sökande. Man kan tycka att om något ändras obetydligt eller ändras väsentligt i samband med en åtgärd också är en bedömningsfråga men det är troligen lättare att avgöra om något är väsentligt ändrat än om värdet minskar. Ställer man som församling i samband med detta en fråga till länsstyrelsen eller till annan sakkunnig om åtgärden är tillståndspliktig så kan sökande få vägledning innan åtgärderna är genomförda.

Längst ner i paragraf 3 finns ett stycke som berör villkoren. Där har man lagt till ett förtydligande till ”Villkoren får avse hur ändringen ska utföras samt den dokumentation som behövs” som lyder ”samt krav på medverkan av antikvarisk kompetens”. Troligen menar Riksantikvarieämbetet att förtydliga att antikvarisk kompetens kan vara ett krav i villkoren men då detta skrivs ut så kan det tolkas som om annan kompetens inte kan villkoras så som särskild kompetens hos en konservator eller viss kompetens eller skicklighet hos en hantverkare. Det vore olyckligt då det i många fall är avgörande att kunna ställa krav på kompetens för att de kulturhistoriska värdena inte ska minska vid ändringar i kyrkorna.

Länsstyrelsen i Gotlands läns förslag är att dessa två stycken kvarstår oförändrade men har i övrigt inga synpunkter på föreslagna ändringar.

Beslut i detta ärende, efter föredragning i ledningsgruppen, har fattats av Landshövding Cecilia Schelin Seidegård med handläggare Louise Hoffman Borgö som föredragande.

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding

Louise Hoffman Borgö
Kulturmiljöhandläggare